

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ
**ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ
ΣΠΟΥΔΕΣ**

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο 28 Ιανουαρίου 2023

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

Θέμα Α1

Δώστε σύντομα το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- α. ομάδα Ιαπώνων
- β. Κόμμα Γ. Θεοτόκη
- γ. Λαϊκό κόμμα

Μονάδες 15

Θέμα Α2

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση.

1. Ο αρχηγός του αγγλικού κόμματος Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος επιζητούσε:
 - α. τον περιορισμό της κρατικής εξουσίας.
 - β. ατομικές ελευθερίες.
 - γ. αυτοκέφαλη ελληνική εκκλησία.
 - δ. όλα τα παραπάνω.
2. Τα μέλη του ρωσικού κόμματος:
 - α. είχαν προοδευτική στάση σε όλες τις επιλογές τους.
 - β. ήταν αντίθετοι με την επιβολή ενός συγκεντρωτικού τρόπου διακυβέρνησης.
 - γ. ήταν υποστηρικτές του κοσμοπολιτισμού.
 - δ. ήταν ξενοφοβικοί και αρνητές του διαφωτισμού και της δυτικής παιδείας.
3. Κοινωνική ομάδα που δεν συμμετείχε στην επανάσταση του 1862 με αίτημα την απομάκρυνση του βασιλιά Όθωνα ήταν:
 - α. οι αξιωματούχοι.
 - β. τα άτομα ανώτερων κοινωνικών στρωμάτων.
 - γ. οι εκπρόσωποι της Εκκλησίας.
 - δ. οι άνεργοι απόφοιτοι πανεπιστημίου.
4. Το Κίνημα στο Γουδί (1909) υποστηρίχτηκε με ενθουσιασμό:
 - α. από τις Μεγάλες Δυνάμεις.

β. από τους μεγαλογαιοκτήμονες και τους πλούσιους εμπόρους του παροικιακού Ελληνισμού.

γ. από τον Διεθνή Οικονομικό Έλεγχο.

δ. από τα επαγγελματικά σωματεία της πρωτεύουσας.

5. Το αντιβενιζελικό Κόμμα του Δημ. Ράλλη:

α. απευθυνόταν στα ανώτερα αστικά στρώματα.

β. ήταν υπέρ της ισχυρής εκτελεστικής εξουσίας.

γ. υποστήριζε την ισχυρή παρουσία του κοινοβουλίου στο πολιτικό σύστημα.

δ. ζητούσε φορολογικές ελαφρύνσεις για τους μικροεισοδηματίες.

Μονάδες 10

Θέμα Β1

Ποιες ήταν οι βασικές θέσεις του προγράμματος

α. του Χαρίλαου Τρικούπη; (μον. 6)

β. του Ελευθερίου Βενιζέλου, όπως αυτές εκφράστηκαν στην πρώτη δημόσια εμφάνισή του ως ελλαδίτη πολιτικού στην πλατεία Συντάγματος στις 5 Σεπτεμβρίου 1910; (μον. 7)

Μονάδες 13

Θέμα Β2

α. Γιατί απουσιάζουν τα ταξικά κόμματα από την Ελλάδα το τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα; (μον. 6)

β. Ποια ήταν τα αιτήματα του Στρατιωτικού Συνδέσμου όπως διατυπώθηκαν στο κίνημα στο Γουδή; (μον. 6)

Μονάδες 12

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται, να παρουσιάσετε:

α. τις θέσεις του πρωθυπουργού Βενιζέλου και του βασιλέως Κωνσταντίνου σχετικά με τη σκοπιμότητα ή μη της συμμετοχής της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο πόλεμο. (μονάδες 13)

β. πώς η θέση του Κωνσταντίνου υπέσκαπτε τα θεμέλια του πολιτικού συστήματος. (μονάδες 12)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Είχε κάνει (ο Κωνσταντίνος) τις στρατιωτικές του σπουδές στη Γερμανία την εποχή του θριάμβου της στον αστραπιαίο Γαλλο-Γερμανικό πόλεμο του 1870. Είχε νυμφευθεί την αδερφή του Κάιζερ, τη Σοφία, και ήταν, φυσικά, φανατικός θαυμαστής της πρωσικής πειθαρχίας και ισχύος.

Ο Κωνσταντίνος τασσόταν επισήμως υπέρ της ουδετερότητας· η οποία με τα γεωπολιτικά δεδομένα των Βαλκανίων, θα ήταν ουσιαστικώς μία ευμενής ουδετερότητα υπέρ της Γερμανίας. Ενδομύχως, επιθυμούσε βεβαίως συμμαχία με τις λεγόμενες «Κεντρικές Δυνάμεις». [...]

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος, από την πλευρά του, υποστήριζε την έξοδο στον πόλεμο με τις δυνάμεις της Entente –τις τρεις αυτοκρατορίες, Βρετανική, Γαλλική και Ρωσική, την Ιταλία και τη Σερβία. Έβλεπε άλλωστε το οξύμωρο μιας συμμαχίας με την Οθωμανική Αυτοκρατορία· και θεωρούσε ότι τα ελληνικά συμφέροντα ήταν παράλληλα και συμπληρωματικά των βρετανικών. [...]

Τον Ιανουάριο του 1915 ο βρετανός πρέσβης στην Αθήνα υπέβαλε στην κυβέρνηση μία δελεαστική πρόταση. Αν η Ελλάδα έμπαινε στον πόλεμο στο πλευρό της Entente, η Μεγάλη Βρετανία θα εγγυόταν παραχώρηση εδαφών κατά μήκος της μικρασιατικής ακτής. [...]

Στις 25 Απριλίου δυνάμεις της Entente αποβιβάστηκαν στη Χερσόνησο της Καλλιπόλης [...]. Ο Βενιζέλος πρότεινε ελληνική συμμετοχή στις επιχειρήσεις. Προσέκρουσε πάλι σε άρνηση, παραιτήθηκε, και ο βασιλιάς ανέθεσε στον Δημήτριο Γούναρη να σχηματίσει κυβέρνηση μειοψηφίας. [...]

[...] Τον Μάιο του 1915, η Ιταλία προσεχώρησε στις δυνάμεις της Entente. Η δεδηλωμένη και επικίνδυνη για την Ελλάδα διάθεσή της να συμμετάσχει στη διανομή των εδαφών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας καθώς και οι βλέψεις της στη Μεσόγειο έδειχναν πόσο ριψοκίνδυνο ήταν το παιχνίδι του βασιλιά [...].

Γ. Δερτιλής, Επτά πόλεμοι, τέσσερις εμφύλιοι, επτά πτωχεύσεις, 1821-2016.

Αθήνα: Gutenberg, σ. 77-80, 82.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος υποστηρίζει τη συμμαχία της Ελλάδας με την Αντάντ

«Μέχρι σήμερα η πολιτική ημών συνίστατο εις διατήρησιν της ουδετερότητος [...]. Αλλ' ήδη καλούμεθα να μετάσχωμεν του πολέμου όχι πλέον προς εκτέλεσιν ηθικών απλώς υποχρεώσεων, αλλ' επ' ανταλλάγμασι, τα οποία πραγματοποιούμενα θα δημιουργήσωσι μίαν Ελλάδα μεγάλην και ισχυράν, τοιαύτην οποίαν ουδ' οι μάλλον αισιόδοξοι ηδύναντο να φαντασθώσι καν προ ολίγων ακόμη ετών.»

Ε. Βενιζέλος, Υπόμνημα προς τον Βασιλιά Κωνσταντίνο 11 Ιανουαρίου 1915

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Ο Κωνσταντίνος πιστεύει στη νίκη των Γερμανών

«[...] Κατά τον Κωνσταντίνον ο πόλεμος στρατιωτικών είχε πλέον κριθή. Η γερμανική νίκη ήτο πλέον ασφαλής. Δεν επετρέπετο πλέον αντίθετη γνώμη.»

Κ. Ζαβιτζιάνος, Αναμνήσεις εκ της διαφωνίας Κωνσταντίνου - Βενιζέλου

ΘΕΜΑ Δ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται, να παρουσιάσετε:

α. τα βασικά πολιτικά γεγονότα που έλαβαν χώρα στην Ελλάδα από τις 10 Οκτωβρίου 1935 και μετά που οδήγησαν στην επιβολή της δικτατορίας Μεταξά (4 Αυγούστου 1936). (μον. 15)

β. τον χαρακτήρα της διακυβέρνησής του. (μον. 10)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Κάτω από καθεστώς πρωτοφανούς τρομοκρατίας ο Κονδύλης μετέτρεψε το δημοψήφισμα της 3ης Νοεμβρίου σε αληθινή παρωδία, αφού τα αποτελέσματα που ανακοινώθηκαν έδιναν ποσοστό 97,88% υπέρ της βασιλείας και ένα 2,12% μόνο υπέρ της Δημοκρατίας. Παρ' όλα αυτά, ο αρχηγός των Φιλελευθέρων Σοφούλης, παρά την καταδίκη κατ' αρχή του δημοψηφίσματος ως «προϊόντος ανηκούστου νοθείας και πρωτοφανούς βίας», προέβαινε, στη συνέχεια, σε μετριοπαθείς εκτιμήσεις [...]. Έτσι, ο δρόμος για την παλινόρθωση¹ ανοιγόταν και πάλι χάρη στην ανοχή των Φιλελευθέρων.

Πάυλος Πετρίδης, Το «βενιζελικό» κίνημα, της 1ης Μαρτίου 1935 και ανακίνηση του καθεστώτος, σ. 191

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

«Κανείς δεν υπωπτεύετο τίποτε το βράδυ της 4ης Αυγούστου. Οι υπουργοί εκλήθησαν εις έκτακτον υπουργικόν συμβούλιον διά την 8ην μ.μ. και, εκτός των Σκυλακάκη και Παπαδήμα, κανείς δεν εγνώριζε ποία θέματα επρόκειτο να συζητήσουν. Υπωπτεύοντο ότι εκλήθησαν διά να λάβουν αποφάσεις επί του τρόπου αντιμετώπισεως της πανελλαδικής εικοσιτετραώρου απεργίας, η οποία επρόκειτο να κηρυχθή το μεσονύκτιον, [...]. Κανένα έκτακτον στρατιωτικόν μέτρον δεν είχε ληφθή. Εις καμίαν συνεννόησιν με διοικητάς μονάδων δεν είχε προέλθει ο Μεταξάς. Το μόνον μέτρον που έλαβεν ήτο η τοποθέτησις ανά δύο ευζώνων ως σκοπών, εις τας θύρας του υπουργείου Εξωτερικών, οι οποίοι είχαν την εντολήν να επιτρέπουν μεν την είσοδον, αλλά να απαγορεύουν την έξοδον

¹ παλινόρθωση: η επάνοδος μονάρχη που είχε εκδιωχθεί

εις οιονδήποτε. Όταν οι υπουργοί κατέφθανον εις το υπουργείον των Εξωτερικών, ο Μεταξάς τους εδέχετο κατ' ιδίαν και τους ανακοίνωνε την απόφασίν του περί αναστολής ωρισμένων άρθρων του Συντάγματος και διαλύσεως της Γ' Αναθεωρητικής Βουλής, χωρίς να προκηρυχθούν νέαι εκλογαί, ως το Σύνταγμα ώριζεν. Εκ των μελών του υπουργικού συμβουλίου έφερον αντιρρήσεις οι Γ. Μαντζαβίνος, υπουργός των Οικονομικών, [...] Δ. Ελευθεριάδης, υπουργός της Προνοίας, [...] και ο υφυπουργός των Οικονομικών Αρ. Βαλαωρίτης [...]. Οι τρεις ούτοι δεν υπέγραψαν τα δύο διατάγματα διά των οποίων καθιερώθη η δικτατορική διακυβέρνησις της χώρας. Όλοι οι άλλοι υπουργοί συνεφώνησαν. Τα δύο αυτά διατάγματα, τα οποία, υπογραφέντα υπό του βασιλέως την 10ην νυκτερινήν, εδημοσιεύθησαν αυθωρεί² εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της 4ης Αυγούστου 1936».

Γρηγόριος Δαφνής, Η Ελλάς μεταξύ δύο πολέμων, Ίκαρος, 1974, τ. Β' σ. 433-444

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Πραγματικά στις 4 Αυγούστου (1936) ο Ι. Μεταξάς, με την πρόφαση του κομμουνιστικού κινδύνου και τη σύμφωνη γνώμη του Γεωργίου Β', διέλυσε τη βουλή και θέσπισε καθεστώς δικτατορικής εξουσίας. Το νέο καθεστώς δεν υπήρξε μια στρατιωτική δικτατορία, όπως στην Ιταλία και τη Γερμανία της εποχής εκείνης. [...] Ο ίδιος επιδόθηκε με απόλυτη πρωτοβουλία στη διαχείριση των εσωτερικών υποθέσεων της χώρας. Ανέστειλε τα βασικότερα άρθρα του Συντάγματος και πήρε όλα εκείνα τα μέτρα, που επρόκειτο να συμβάλουν στην παγίωση της δικτατορικής εξουσίας δίνοντας ιδιαίτερη προτεραιότητα στην καταδίωξη των κομμουνιστών σε όλους τους τομείς της διοίκησης. [...]

Ορισμένα θετικά [...] θεσμικά μέτρα που εισήγαγε ο Ι. Μεταξάς δεν στάθηκαν [...] ικανά ν' αμβλύνουν τις θλιβερές επιπτώσεις και τις σφοδρές αντιδράσεις από τη δικτατορική και αυταρχική ενάσκηση της εξουσίας εκ μέρους του, που παγιώθηκε ακόμη περισσότερο με τη σύλληψη και τον εκτοπισμό πολλών πολιτικών αντιπάλων του.

Κ.Α. Βακαλόπουλος, Ιστορία της Ελλάδος. Επίτομη-Συνθετική. Από τη γένεση του Νέου Ελληνισμού (1204) στη Σύγχρονη Ελλάδα (2000), Θεσσαλονίκη, Εκδοτικός οίκος Αντ. Σταμούλη, σ. 465-466.

ΚΕΙΜΕΝΟ Δ

Η εθνική ενότητα βασιζόταν στην ήττα των πολιτικών συστημάτων του παρελθόντος, τα οποία ευθύνονταν τόσο για το βαθύ πολιτικό σχίσμα που είχε δημιουργηθεί στο εκλογικό σώμα της Ελλάδας όσο και για το πολιτικό χάος που επικρατούσε στη χώρα [...]. Ο Μεταξάς πίστευε ότι ο κομματικός κοινοβουλευτισμός, «η πολιτική εφαρμογή του φιλελευθερισμού» λειτουργούσε

² αυθωρεί: αμέσως

ως επιβραδυντικός παράγοντας στην πρόοδο κάθε χώρας. Εμφορούνταν από τις αρχές του αντικοινοβουλευτισμού και αντιπαθούσε ολόκληρο τον πολιτικό κόσμο, στους κόλπους του οποίου υπήρχαν άνθρωποι που ο ίδιος αποκαλούσε «[...] κηφήνες των κομμάτων. Ντροπή!».

Μ. Πετράκης, Ο μύθος του Μεταξά. Δικτατορία και προπαγάνδα στην Ελλάδα, μετάφραση Μάρα Μοίρα, Αθήνα, εκδ. Ωκεανίδα, σ. 62-63.

Καλή επιτυχία!!!